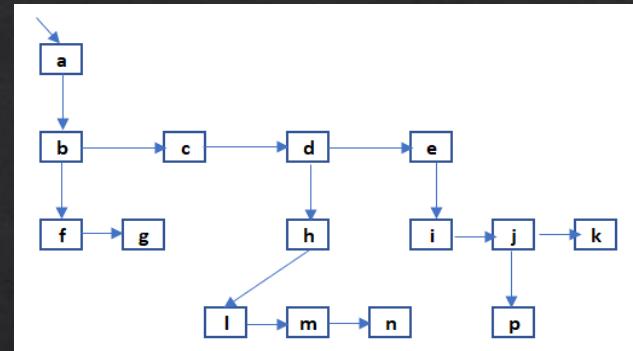

Algoritmusok és adatszerkeztek II.

5. gyakorlat

Szorgalmi hf megoldása

- ❖ Adott egy két pointerrel, láncoltan ábrázolt általános fa. Egy csúcsban az első gyerekre és a testvérré mutató pointerek vannak. Készítse el a következő kereső algoritmust: megadunk egy kulcsot, ha a fában van ilyen kulcs, akkor kiírja a csúcsig vezető úton a szülők kulcsait, Elképzelhető, hogy az adott csúcs több helyen is szerepel a fában, akkor mindegyik előforduláshoz írja ki az útvonalat! Az utat a gyökértől indulva, a csúcsig kell kiírni, csak a szülő Node-ok kulcsait.
- ❖ Érdekesség képpen oldjuk meg úgy is, hogy a Node-okban van egy szülő (parent) pointer is. Ha megtaláljuk a keresett kulcsot egy Node-ban, akkor a parent pointerek segítségével írjuk ki az útvonalat.
- ❖ *Megjegyzés: a feladat valós probléma. Például amikor az operációs rendszerek könyvtár rendszerében keresünk egy adott fájl bejegyzést: hol fordul elő egy adott nevű fájl? Lehet több alkönyvtárban is ugyanolyan nevű fájl. Írjuk ki az elérési útvonalakat.*

Keresett kulcs: „n”

Elérési út: a/d/h

Keresett kulcs: „g”

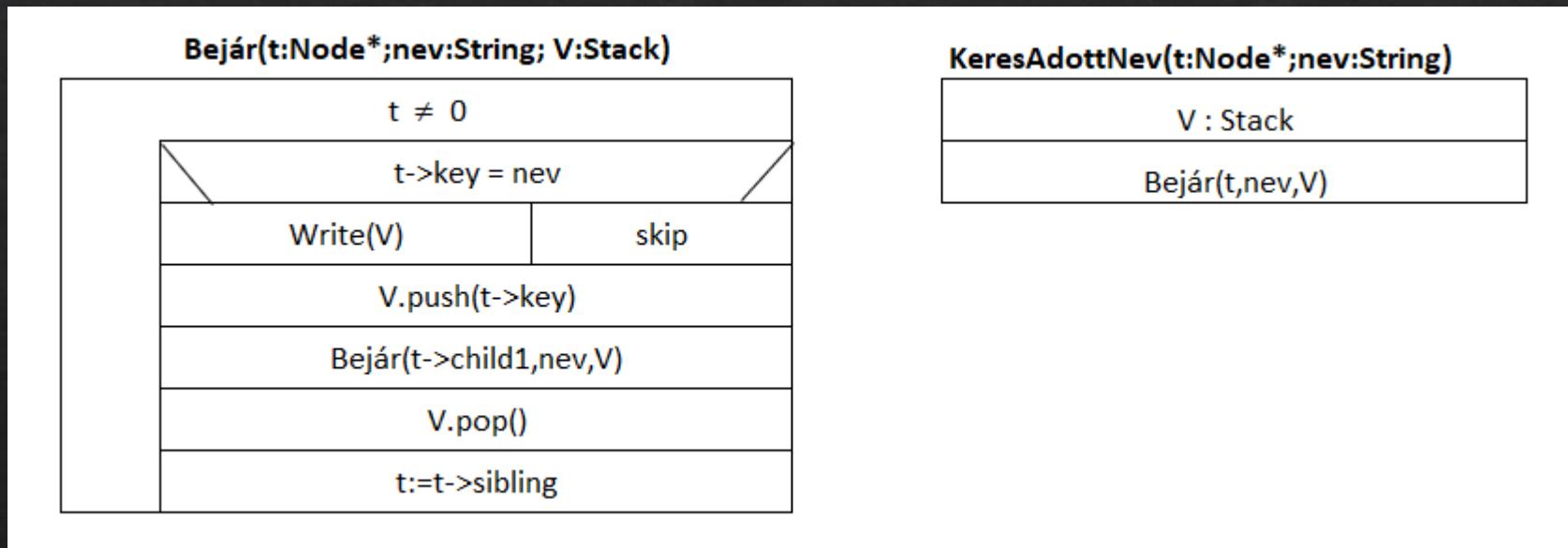
Elérési út: a/b

Keresett kulcs: „a”

Elérési út: (üres szöveg)

Szorgalmi házi feladat megoldása

- ❖ Ötlet: egy veremben tároljuk az elérési útvonalat.
- ❖ Write(V) kiírja a veremben lévő útvonalat: alulról felfelé haladva, anélkül, hogy a verem tartalma megváltozna.

Gráfokkal kapcsolatos alapfogalmak

- ❖ **Gráf definíciója:**
- ❖ *Gráf alatt egy $G = (V,E)$ rendezett párost értünk, ahol V a csúcsok (vertices) tetszőleges, véges halmaza, $E \subseteq V \times V \setminus \{(u,u) : u \in V\}$ pedig az élek (edges) halmaza. Ha $V = \{ \}$, akkor üres gráfról, ha $V \neq \{ \}$, akkor nemüres gráfról beszélünk.*
- ❖ *Megjegyzés:* a definícióból két fontos dolog következik: a gráfokban, amelyekkel foglalkozni fogunk, nincsenek hurokélek, és nincsenek párhuzamos élek, azaz bármely két csúcs között legfeljebb egy éle lehet a gráfnak.
- ❖ Az ábrázolásnál lényeges lesz, hogy a gráfunk irányított, vagy irányítatlan.

Irányítatlan / irányított gráf

❖ Irányítatlan gráf definíciója:

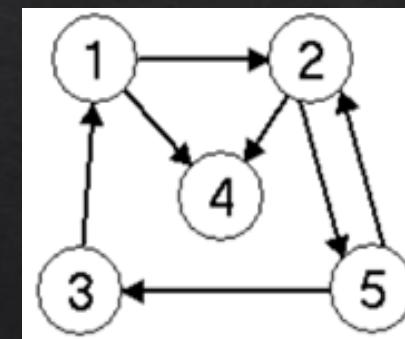
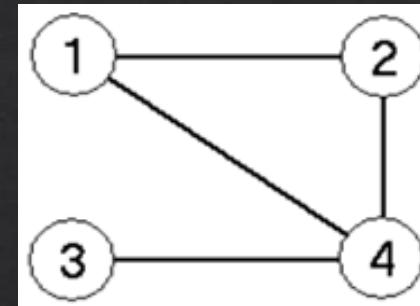
- ❖ A $G = (V, E)$ gráf irányítatlan, ha tetszőleges $(u, v) \in E$ ére $(u, v) = (v, u)$.
- ❖ Azaz, ha (u, v) létezik, akkor (v, u) él is létezik, minden két élt ábrázolni kell!

❖ Irányított gráf definíciója:

- ❖ A $G = (V, E)$ gráf irányított, ha tetszőleges $(u, v); (v, u) \in E$ élpárra $(u, v) \neq (v, u)$. Ilyenkor azt mondjuk, hogy az (u, v) él fordította a (v, u) élt, és viszont.

❖ Út definíciója:

- ❖ A $G = (V, E)$ gráf csúcsainak egy $\langle u_0; u_1; \dots; u_n \rangle$ ($n \in N$) sorozata a gráf egy útja, ha tetszőleges $i \in 1..n$ -re $(u_{i-1}, u_i) \in E$. Ezek az (u_{i-1}, u_i) élek az út élei. Az út hossza ilyenkor n , azaz az utat alkotó élek számával egyenlő.

Ábrázolási módok

- ❖ A gráfábrázolásoknál a $G = (V, E)$ gráfról általában föltesszük, hogy $V = \{1, \dots, n\}$, ahol $n = |V|$, azaz hogy a gráf csúcsait egyértelműen azonosítják az 1..n sorszámok.
- ❖ Jelölhetjük a gráf csúcsait az angol ábécé kisebtűivel is: $a=1\dots v=26$ azonosítják a gráf csúcsait.
- ❖ Az ábrázolásainknál, és az ezeken futó algoritmusoknál a hatékonyság miatt nagyon lényeges, hogy a csúcs egyben egy sorszámot is jelent, azaz konstans időben tudunk tetszőleges csúcsot beazonosítani a gráfban.
- ❖ Ábrázolási módok:
  - ❖ Szöveges megadás
  - ❖ Szomszédossági mátrix
  - ❖ Szomszédossági lista

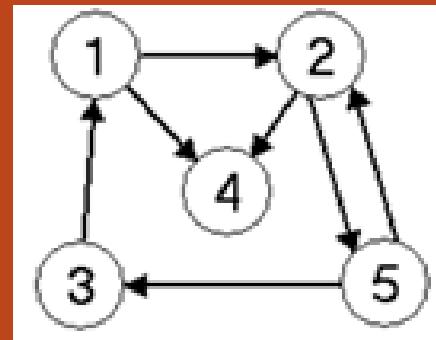
A gráf szöveges megadása

- ◆ Egy gráfot megadhatunk szöveges leírással, vagy rajzzal szemléltethetjük. A tárgy a következő szöveges leírást használja:
- ◆ Irányított gráf esete:

Szöveges megadás:

$1 \rightarrow 2; 4.$
 $2 \rightarrow 4; 5.$
 $3 \rightarrow 1.$
 $5 \rightarrow 2; 3.$

A gráf képe:

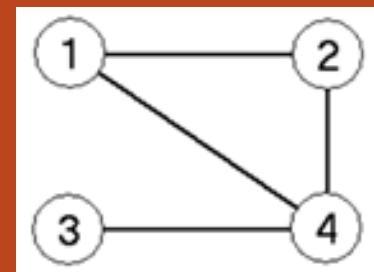
A gráf szöveges megadása

- ❖ Irányítatlan gráf esete:

Szöveges megadás:

1 – 2;4.
2 – 4.
3 – 4.

A gráf képe:

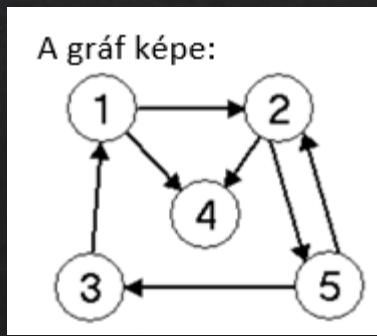
- ❖ Figyeljük meg, hogy a szöveges megadás az $(u,v) = (v,u)$ élt csak egyszer adja meg.

Gráf ábrázolása a számítógépeken

- ❖ Olyan ábrázolásra van szükség, melyet a gráfokkal kapcsolatos algoritmusok hatékonyan tudnak használni.
- ❖ Az algoritmusok, amelyeket tanulni fogunk, a gráf egy csúcsának feldolgozáskor a csúcs „szomszédait” fogják meglátogatni.
- ❖ Egy u csúcs szomszédjainak azokat a csúcsokat tekintjük, melyekhez vezet él a gráfban, azaz ha létezik (u,v) él, akkor v az u szomszédja.
- ❖ Így az ábrázolásnak ezt kell hatékonyan támogatnia.

Szomszédossági mátrix

- ❖ Szomszédossági mátrixos (csúcsmátrixos, vagy adjacency mátrixos) ábrázolás.
- ❖ A gráfot egy $n \times n$ -es bitmátrix ábrázolja ($n = |V|$), legyen a neve: A.
- ❖ $A \in \text{bit}^{n \times n}$, $A[i,j] = 1$, ha van (i,j) él a gráfban, 0 egyébként.
- ❖ Az i csúcs szomszédjainak bejárása $\Theta(n)$ költségű: a mátrix i-dik sorát kell végig járni.
- ❖ Úgynevezett „sűrű” gráfoknál célszerű ezt az ábrázolást használni, amikor $|E| \in O(n^2)$.

Csúcsmátrix:

	1	2	3	4	5
1	0	1	0	1	0
2	0	0	0	1	1
3	1	0	0	0	0
4	0	0	0	0	0
5	0	1	1	0	0

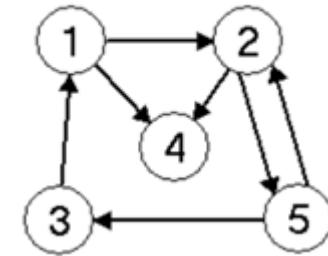
Szomszédossági lista

- Szomszédossági listás ábrázolás (éllistás ábrázolás): az i csúcs szomszédjait egy egyszerű lista (fejelem nélküli, egyirányú) ábrázolja.
- A lista elemek Edge típusúak.
- A listák kezdő pointerei (*nem fejelemei!*) egy n méretű, Edge* típusú tömbben vannak, legyen a neve: A . $A \in (\text{Edge}^*)^n$.
- Az i csúcs szomszédjait úgy érhetjük el, hogy bejárjuk az $A[i]$ pointerű listát.
- Ennek költsége: $O(n)$. Fontos, hogy a listák első elemére mutató pointerek egy tömbben vannak elhelyezve, így konstans időben érhetjük el a listák kezdő pointerét. $|V| = n$
- Úgynévezett ritka gráfok esetén használjuk, amikor $|E| \in O(n)$

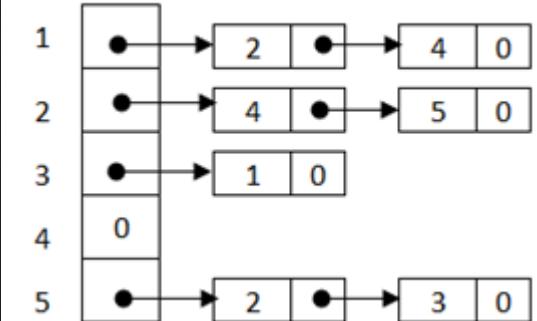
Az Edge típus UML leírása:

Edge
+v : N
+next: Edge*

A gráf képe:

Szomszédossági lista:

Példa – irányított gráf

Irányított gráf

Szöveges megadás:

1 → 2;4.

2 → 4;5.

3 → 1.

5 → 2;3.

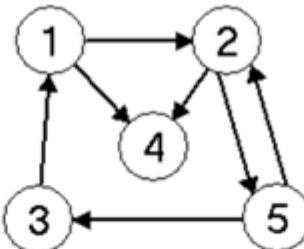
Csúcsmátrix:

	1	2	3	4	5
1	0	1	0	1	0
2	0	0	0	1	1
3	1	0	0	0	0
4	0	0	0	0	0
5	0	1	1	0	0

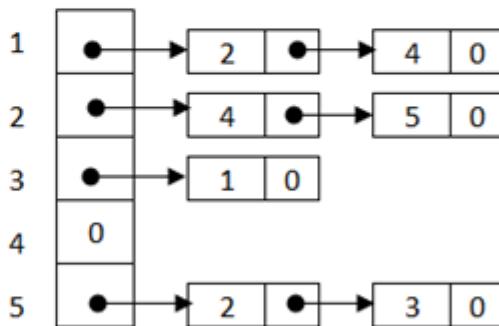
$A[i,j] = 1 \leftrightarrow (i,j) \in E$

A/1 jelzi majd, hogy A egy egytől indexelt mátrix.

A gráf képe:

Szomszédossági lista:

$A[i]$ azon egyszerű lista első elemére mutat, amely i csúcs szomszédjait tartalmazza. A lista elemei Edge típusúak, így a tömb egy eleme, azaz $A[i]: Edge^*$ típusú!

A/1 jelzi majd, hogy A egy egytől indexelt tömb.

Példa – irányítatlan gráf

Irányítatlan gráf

Szöveges megadás:

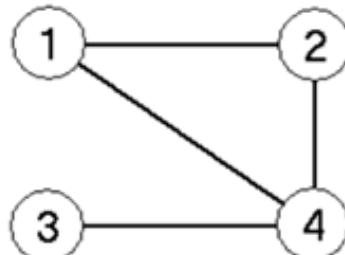
- 1 – 2;4.
- 2 – 4.
- 3 – 4.

Csúcsmátrix:

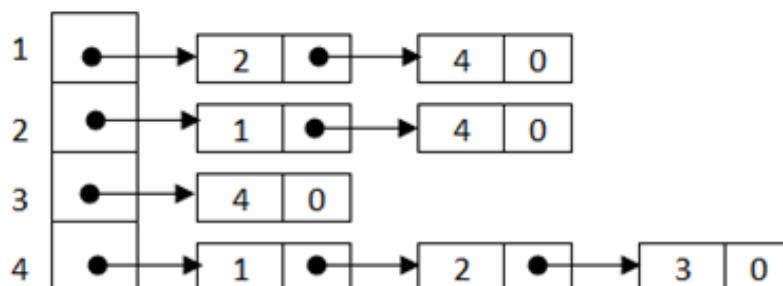
1	2	3	4	
1	0	1	0	1
2	1	0	0	1
3	0	0	0	1
4	1	1	1	0

Mindig szimmetrikus mátrix, így nagy gráfok esetén helytakarékosan szokták a mátrixot ábrázolni: csak a főátló alatti elemeket ábrázoljuk egy egydimenziós tömbben, sorfolytonosan elhelyezve.

A gráf képe:

Szomszédossági lista:

FONTOS: az élek minden két irányban szerepelnek.

Ábrázolással kapcsolatos gyakorló feladatok

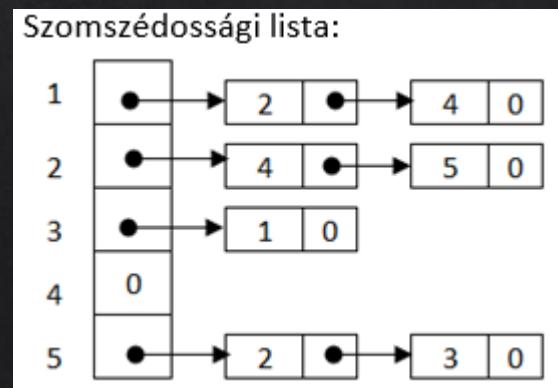
Feladatok:

1. Szomszédossági listás (éllistás) ábrázolás felépítése csúcsmátrixból
2. Befok-kifok előállítása szomszédossági listával ábrázolt gráfon
3. Transzponált gráf felépítése
  - a) Új gráf építése
  - b) Helyben (eredeti gráfból)
4. Különbség gráf
5. Komplementer gráf elkészítése

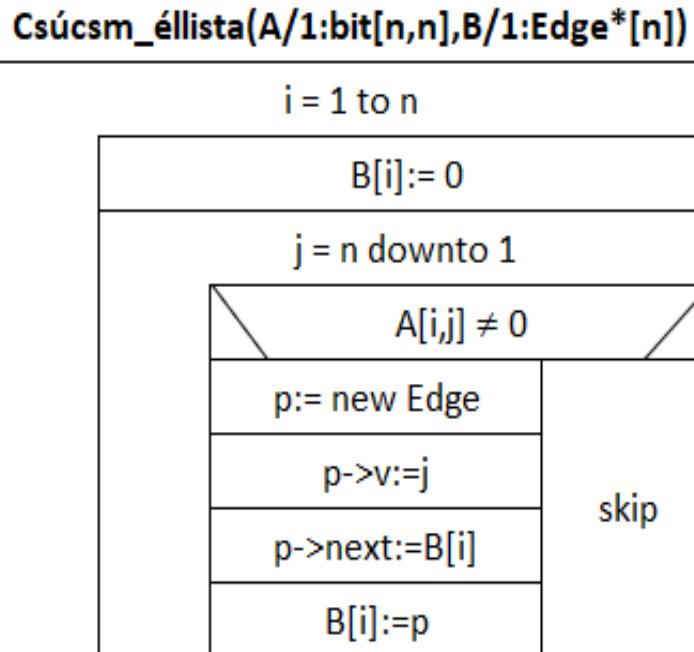
Szomszédossági listás (éllistás) ábrázolás felépítése csúcsmátrixból

- ❖ Feladat:
- ❖ Adott egy irányított gráf csúcsmátrixos ábrázolása az $A/1 : \text{bit}[n,n]$ mátrixban. Készítsük el a gráf szomszédossági listás ábrázolását a $B/1 : \text{Edge}^*[n]$ tömbben. Az éllisták legyenek csúcs szerint rendezettek. Műveletigény. $O(n^2)$, ahol $n = |V|$.
- ❖ Megoldás ötlete: soronként bejárjuk a mátrixot. Az i -dik sor feldolgozásakor az i csúcsból induló éllistát kell előállítani. Ha az i -dik sort $1..n$ irányban járjuk be, akkor az új elemet mindenkor a lista végére kellene fűzni, hogy növekvően rendezett listát kapunk. Ezért kellene egy plusz pointer, ami mindenkor a lista utolsó elemére mutat. Ha a sort fordítva, $n..1$ irányban dolgozzuk fel, akkor viszont mindenkor a lista elejére kellene fűzni az új elemet, így nincs szükség a lista végének nyilvántartására.

Csúcsmátrix:					
1	2	3	4	5	
1	0	1	0	1	0
2	0	0	0	1	1
3	1	0	0	0	0
4	0	0	0	0	0
5	0	1	1	0	0

Megoldás struktogramja

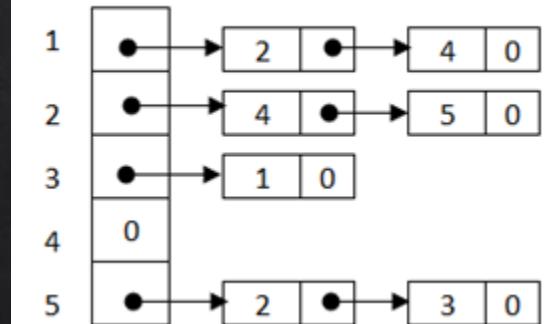

*i-dik csúcs éllistájának felépítése
pointer null-ra állítása
fordítva haladunk, így ha mindig az éllista elejére
vesszük fel az új elemet, csúcs szerint
növekvően rendezett listát kapunk.
(i,j) élt találtunk a gráfban:
új listaelem létrehozása, befűzése az éllista
elejére.*

Csúcsmátrix:

	1	2	3	4	5
1	0	1	0	1	0
2	0	0	0	1	1
3	1	0	0	0	0
4	0	0	0	0	0
5	0	1	1	0	0

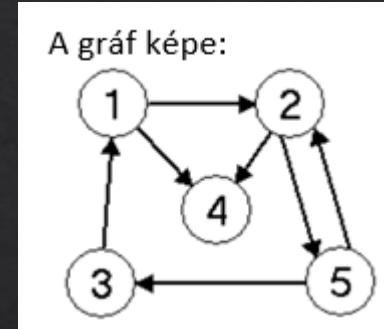
Szomszédossági lista:

Műveletigény: a külső ciklus n iterációt végez, a belső ciklus szintén, az él előállítására viszont csak akkor van szükség, ha a mátrix elem 1 értékű, ezért a belső ciklus igaz ága legfeljebb n^2 -szer hajtódiik végre.

Befok-kifok előállítása szomszédossági listával ábrázolt gráfon

- ❖ Feladat:
- ❖ Adott egy irányított gráf szomszédossági listás ábrázolása az $A/1 : \text{Edge}^*[n]$ tömbben.
- ❖ Adottak még a Befok/1 : $N[n]$ és Kifok/1 : $N[n]$ tömbök.
- ❖ Állítsuk elő a gráf csúcsainak befokát és kifokát a Befok és Kifok tömbökben.
- ❖ $\text{Befok}[i] =$ hány él mutat i csúcsba,
 $\text{Kifok}[i] =$ hány él indul i csúcsból.
A példa gráfra $\text{Befok}[1]=1$ és $\text{Kifok}[1]=2$ lenne.
Műveletigény: $\Theta(n+m)$, ahol $n=|V|$ és $m=|E|$.
- ❖ Megoldás ötlete: feltöljük nullával a kifok, befok tömböket. Egyszer végig járjuk az éllistákat. Amikor az $A[i]$ éllistát dolgozzuk fel, akkor a listában szereplő élek $(i,p \rightarrow v)$ élt jelentenek, tehát i csúcs kifokát és $p \rightarrow v$ csúcs befokát kell megnövelni.

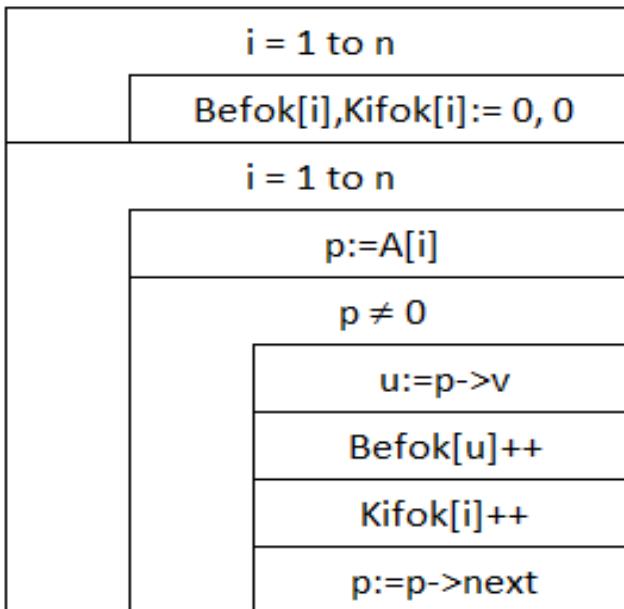

Szomszédossági lista:

1	•	→	2	•	→	4	0
2	•	→	4	•	→	5	0
3	•	→	1	0			
4	0						
5	•	→	2	•	→	3	0

Megoldás struktogramja

Befok_kifok(A/1:Edge*[n],Befok:N[n],Kifok:N[n])

Eredmény tömbök feltöltése nullával.

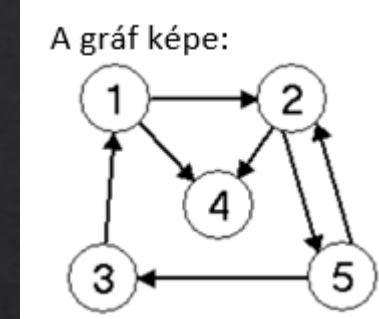
Éllista bejárása p pointerrel.

(i, u) élt találtunk:

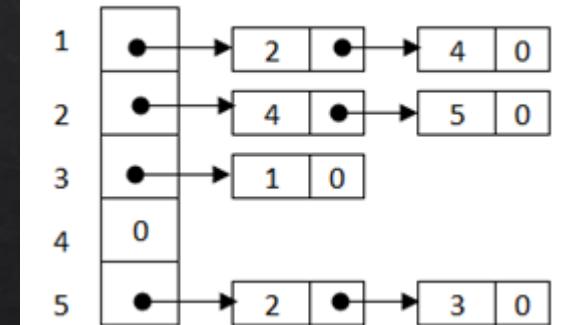
u befokát,

i kifokát növeljük.

p pointer tovább lép.

Szomszédossági lista:

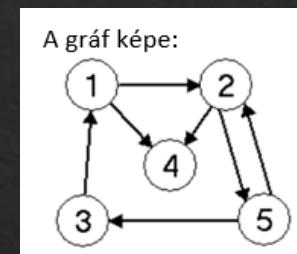

Műveletigény: az első ciklus műveletigénye $\Theta(n)$, a második ciklus első lépése n -szer fog végrehajtódni, míg a belső ciklus az élek számával arányos, azaz $\Theta(m)$ műveletigényű, azaz összességében: $\Theta(n+m)$

Transzponált gráf felépítése

- ❖ Feladat:
- ❖ Adott egy irányított gráf szomszédossági listás ábrázolása az $A[1 : Edge^*[n]]$ tömbben. Állítsuk elő a gráf transzponáltját az $AT[1 : Edge^*[n]]$ tömbben. Az éllisták legyenek csúcs szerint rendezettek minden két ábrázolásban.
- ❖ Irányított gráf transzponáltja: a csúcsok ugyanazok, de az élek iránya fordított, azaz ha az eredeti gráfnak volt (u,v) éle, akkor és csak akkor a transzponált gráfnak lesz (v,u) éle. Műveletigény: $O(n+m)$, ahol $n=|V|$ és $m=|E|$.
- ❖ Megoldás ötlete: feltöljük null pointerrel az AT tömböt. Bejárjuk a gráf éllistáit. Az $A[i]$ éllista feldolgozása közben $(i,p->v)$ éleket dolgozunk fel (p pointer mutat az éppen feldolgozott lista elemre), azaz a transzponált gráfot ábrázoló adatszerkezetbe egy $(p->v,i)$ élt kell felvennünk.
- ❖ Rendezettség kérdése: ha i -vel $1..n$ irányban járjuk be az $A[]$ tömböt, akkor a transzponált gráfban mindig a $p->v$ csúcs éllistájának végére kellene fűzni az új listaelemet. Ha minden esetben elmegeünk a lista végére egy pointerrel, megnöveljük a futási időt. Ha nyilvántartjuk a lista végeket, plusz $\Theta(n)$ tárigénye lenne az algoritmusnak. Viszont, ha egy ügyes trükkkel fordítva, $n..1$ irányban járjuk be az eredeti gráf éllistáit, akkor i csökkenő, így minden a lista elejére kell felvenni az új élt, így nem nő a tárigény, és a kívánt műveletigény is megvalósul.

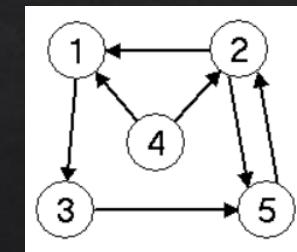
Eredeti gráf

Szomszédossági lista:

	1	2	3	4	5
1	•	2	•	4	0
2	•	4	•	5	0
3	•	1	0		
4	0				
5	•	2	•	3	0

Transzponált gráf

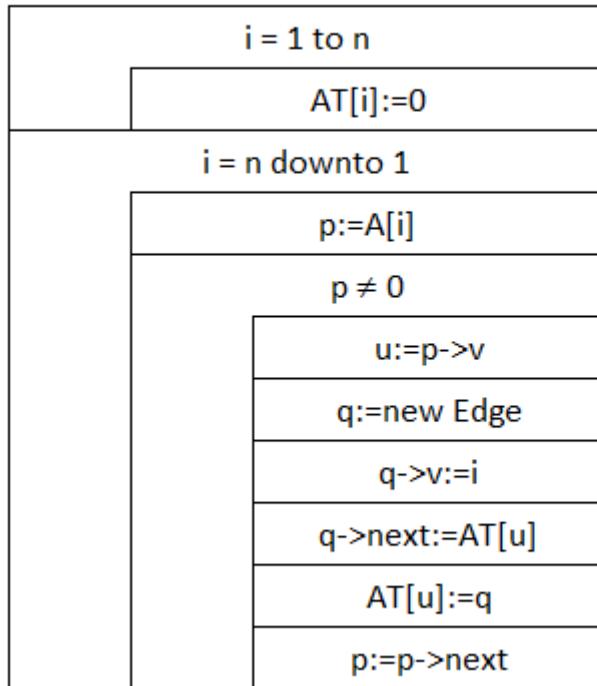

AT

	1	2	3	4	5
1	•	3	0		
2	•	1	•	5	0
3	•	5	0		
4	•	1	•	2	0
5	•	2	0		

Megoldás struktogramja

Transzponál(A/1:Edge*[n],AT/1:Edge*[n])

AT pointer tömb feltöltése null értékkel.

Visszafelé haladunk az eredeti gráf csúcsein.

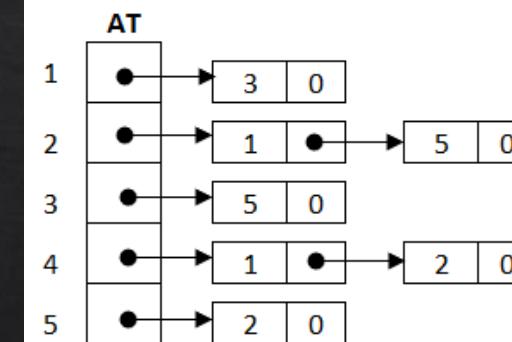
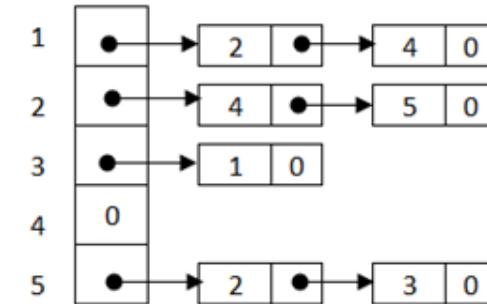
i csúcs éllistájának bejárása p pointerrel.

(i,u) él volt az eredeti gráfban, tehát egy

*(u,i) élt kell létrehozni a transzponált
gráfban. Új listaelemet hozunk létre, kitöljük,
majd befűzzük az u csúcs éllistájának
elejére.*

A listát bejáró pointert tovább léptetjük.

Szomszédossági lista:

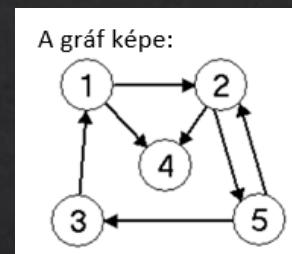

Műveletigény: első ciklus $\Theta(n)$, második ciklus $\Theta(n+m)$, tehát összességében az algoritmus $\Theta(n+m)$.

Transzponált gráf felépítése „helyben”

- ❖ Feladat:
- ❖ Nagy gráfok esetén a memória kímélése miatt transzponálás esetén az eredeti gráfot lebontják, és annak listaelemeit felhasználva állítják elő a transzponált gráfot. Így kicsit nehezebb a feladat. Készítsük el a „helyben” transzponálás algoritmusát. Az éllisták növekvőleg rendezettek az eredeti adatszerkezetben, és azt szeretnénk, ha a transzponált gráfot leíró adatszerkezet listái is csúcs szerint növekvően rendezettek lennének. Műveletigény: $\Theta(n+m)$, ahol $n=|V|$ és $m=|E|$.
- ❖ Megoldás ötlete: az előző feladatban leírtakhoz hasonlóan járunk el, csak nem új listaelemet foglalunk, hanem az eredeti listaelementet kifűzzük, átírjuk a csúcsot, és befűzzük a helyére. Ha a ciklus $n..1$ irányú, akkor most is mindig a lista elejére kell befűzzük az új elemet.

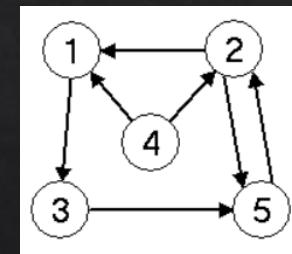
Eredeti gráf

Szomszédossági lista:

	1	2	3	4	5
1	•	2	•	4	0
2	•	4	•	5	0
3	•	1	0		
4	0				
5	•	2	•	3	0

Transzponált gráf

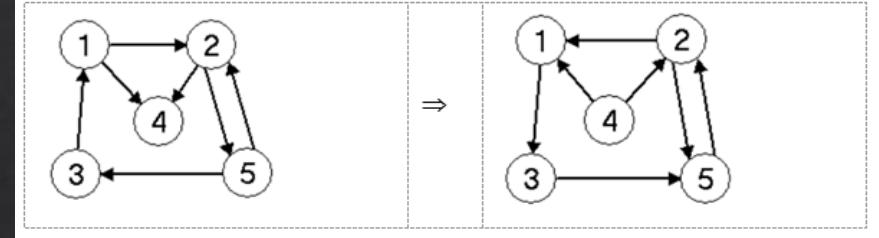

AT

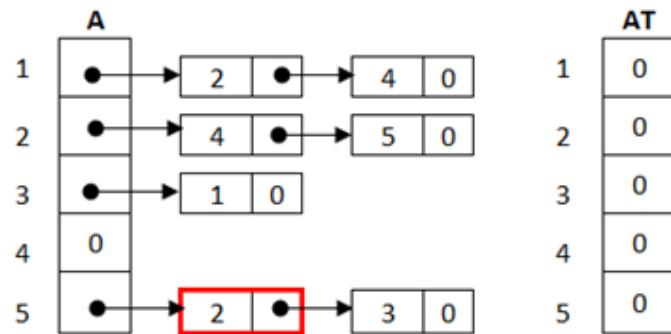
	1	2	3	4	5
1	•	3	0		
2	•	1	•	5	0
3	•	5	0		
4	•	1	•	2	0
5	•	2	0		

Az algoritmus működésének szemléltetése

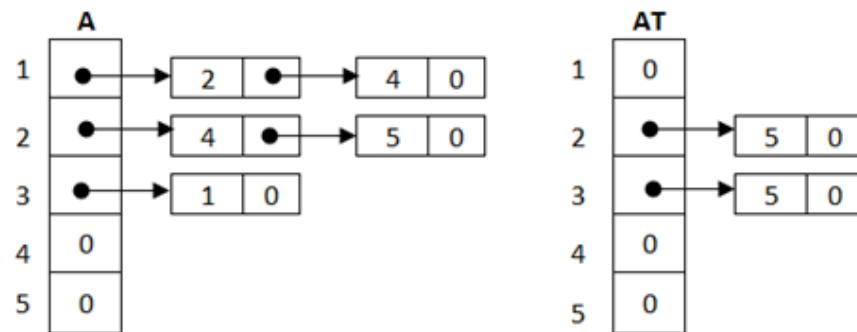
Transzponáljuk a példa gráfunkat:

Induló helyzet. A pirossal jelzett listaelemmel indul a feldolgozás: (5,2) élből a transzponált gráfban egy (2,5) élt hozunk létre.

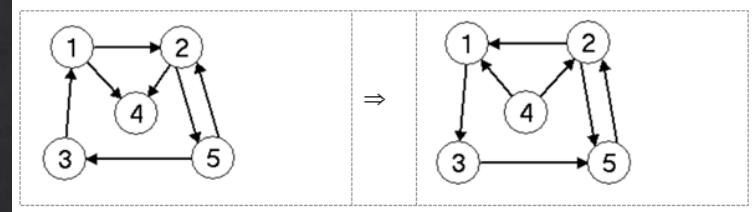

Az 5-ös csúcs éllistáját lebontottuk, a transzponált gráfban létrehoztuk a (2,5), majd (3,5) éleket.

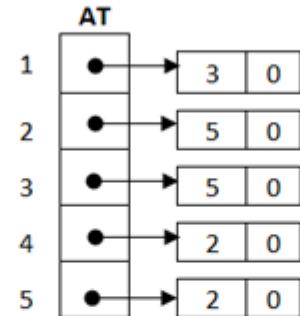
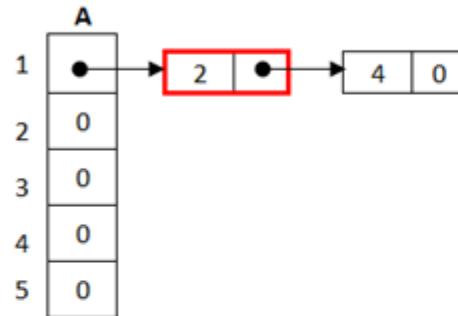

Az algoritmus működésének szemléltetése

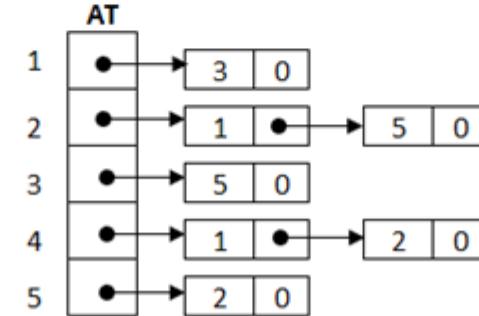
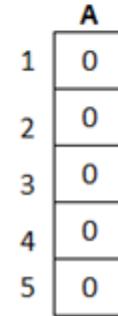
Transzponáljuk a példa gráfunkat:

Folytatva az algoritmust, a 3-as és 2-es csúcsok éllistáit is lebontottuk, a transzponált gráfban létrejöttek az (1,3), (4,2) és (5,2) élek. Most fogjuk látni, az n..1 irányú ciklus előnyét, a pirossal bekeretezett (1,2) élt megfordítva (2,1) éle lesz a transzponált gráfnak, és ez pont a 2-es csúcs listájának elejére illik, a következő (1,4) él fordítottja pedig a 4-es csúcs listájának elejére kerül majd.

Elkészült a transzponált gráfot leíró adatszerkezet:

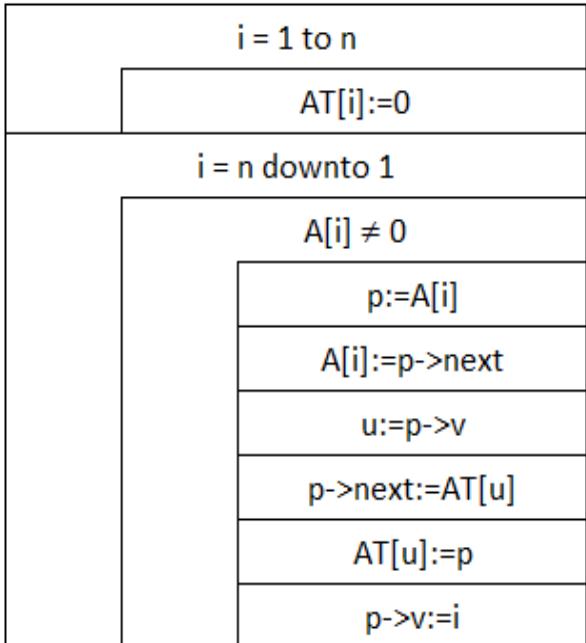

Szomszédossági lista:

1	•	→	2	•	→	4	0
2	•	→	4	•	→	5	0
3	•	→	1	0			
4	0						
5	•	→	2	•	→	3	0

Megoldás struktogramja

HelybenTranszponál(A/1:Edge*[n],AT/1:Edge*[n])

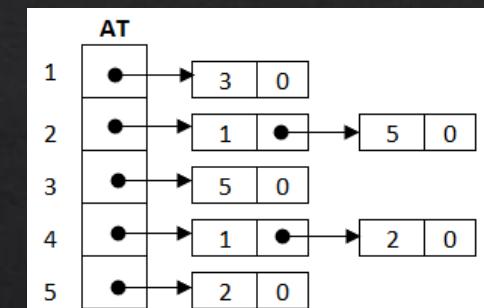
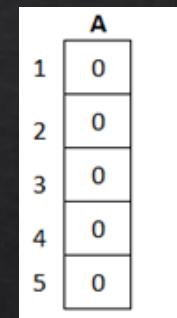
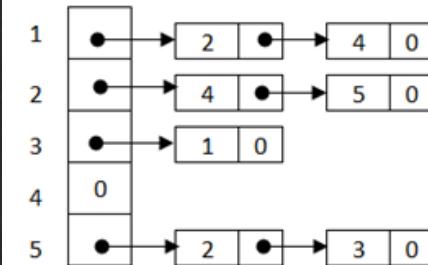
AT pointer tömb feltöltése null értékkel.

Visszafelé haladunk az eredeti gráf csúcsain.

Amíg $A[i]$ lista el nem fogy:

*p pointerben megjegyezzük az első listaelem címét,
kifűzzük a lista első elemét,
 (i,u) él volt a gráfban, (u,i) élt kell létrehozni,
 p című elem befűzése u csúcs éllistájába, a
lista elejére,
 i -be mutató élt hozunk létre.*

Szomszédossági lista:

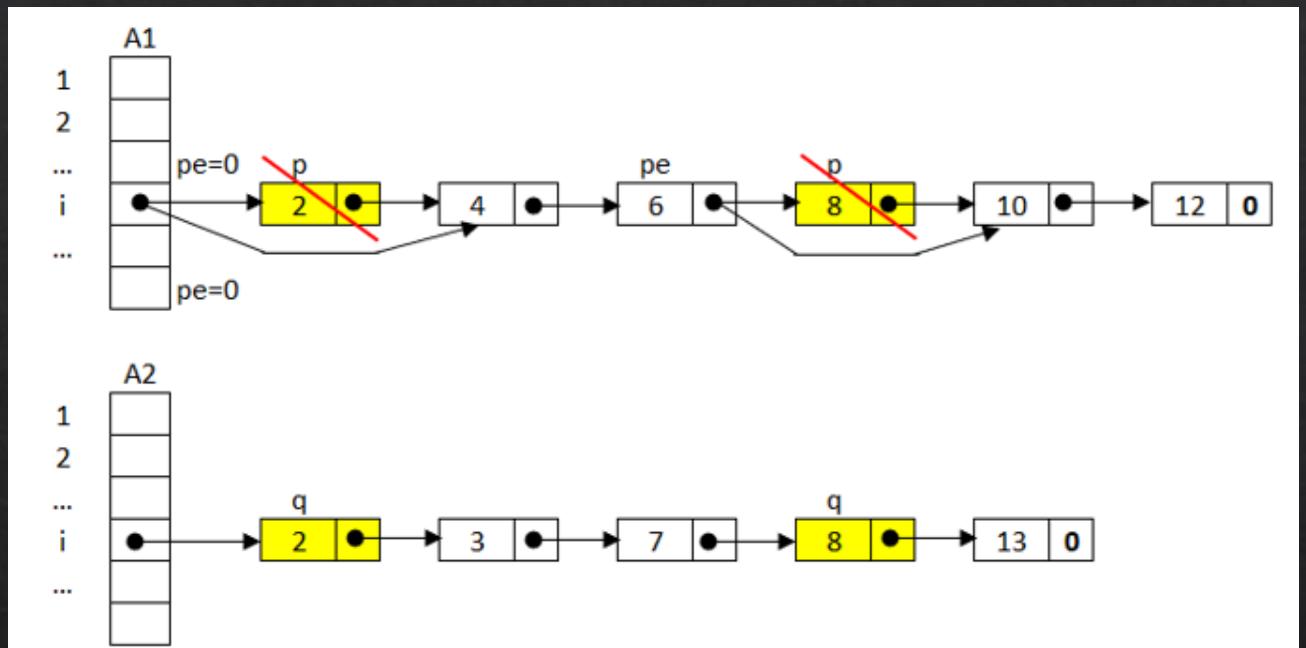
Műveletigény: az előző megoldáshoz hasonlóan könnyen látszik a $\Theta(n+m)$ műveletigény.

Különbség gráf

- ❖ Feladat:
- ❖ Adott két irányított gráf G_1 és G_2 szomszédossági listás ábrázolásban, G_1 az $A_1: \text{Edge}^*[n]$, G_2 az $A_2: \text{Edge}^*[n]$ tömbben. A két gráf csúcsai ugyanazok, az élek mások. Az éllisták csúcs szerint növekedően rendezett listák. Készítse el A_1 tömbben a $G_1 \setminus G_2$ gráfot. $G_1 \setminus G_2$ gráf csúcsai ugyanazok, mint a két bemeneti gráfnak, élei pedig G_1 élei közül azok, amelyek, G_2 gráfban nem szerepelnek. A megoldásban használja ki, hogy az éllisták rendezettek! Műveletigény $O(n^2)$
- ❖ Ötlet: mivel az éllisták rendezettek, a listák összefésülésével kapjuk meg a leghatékonyabb megoldást!

Különbség gráf

- ❖ Megoldás szemléltetése az i-dik csúcsra:
- $A1[i]$ listán p , $A2[i]$ listán q pointerrel haladunk.
- Hárrom eset lehetséges :
  - $p \rightarrow v < q \rightarrow v$
  - $p \rightarrow v = q \rightarrow v$
  - $p \rightarrow v > q \rightarrow v$)
- $A1[i]$ listából törlünk elemeket, a törléshez kell az előző listaelem elem címe, ez lesz majd pe pointerben. Ha az elsőt töröljük, akkor viszont $A1[i]$ módosul!
- Ha bármelyik listán végig értünk, az összefésülés leállhat.

Megoldás struktogramja

KülönbségGráf(A1/1:Edge*[n]; A2/1:Edge*[n])

i = 1 to n

Összefésül(A1, A2,i)

Összefésül(A1/1:Edge*[n]; A2/1:Edge*[n]; i:N)

pe:=0;   p:=A1[i];   q:= A2[i]

$p \neq 0 \wedge q \neq 0$

$p->v < q->v$

pe := p

$p := p->next$

$p->v = q->v$

r := p->next

pe = 0

A1[i]:=r   pe->next:=r

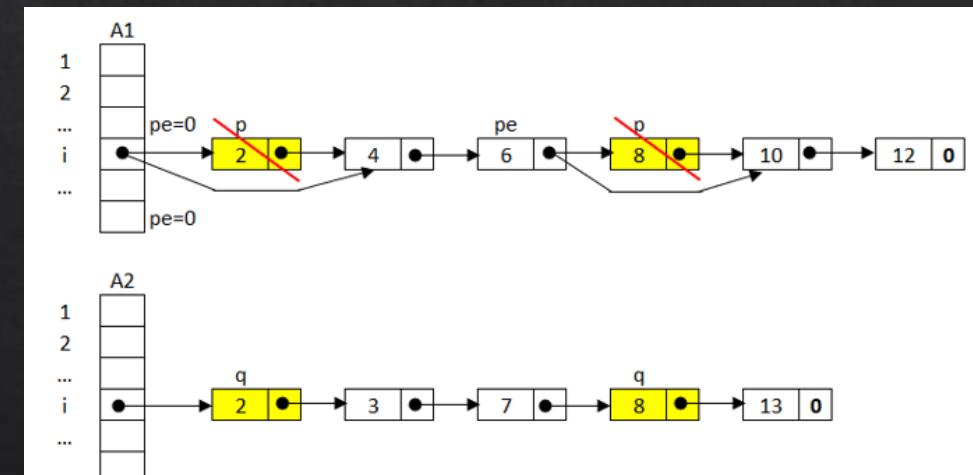
delete p

$p := r$

q := q->next

$p->v > q->v$

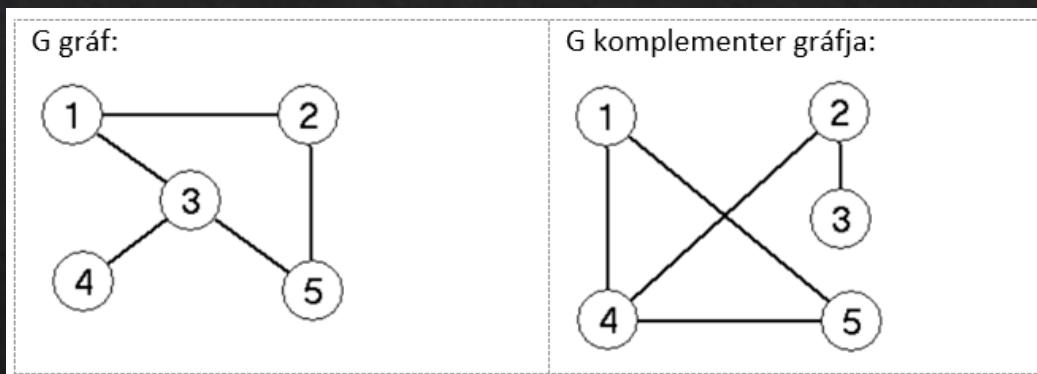
q := q->next

Műveletigény: egy éllista hossza $O(n)$, a listák összefésülése $O(n)$, n csúcsra elvégezve a listák összefésülését: $O(n^2)$

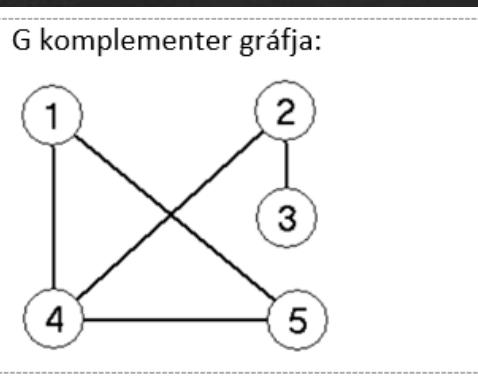
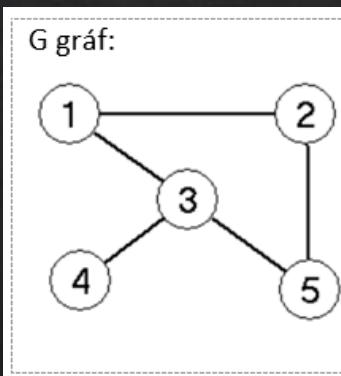
Komplementer gráf készítése

- ❖ Adott egy irányítatlan gráf szomszédossági listás reprezentációja az A/1:Edge*[n] tömbben. Az A tömb az éllisták első elemére mutató pointereket vagy 0 értéket tartalmaz. Az éllisták csúcs szerint növekvően rendezett listák. Készítsen algoritmust, mely az éllistákat egyszer bejárva, hasonló ábrázolással, az AK:Edge*[n] tömbben létrehozza a komplementer gráfot. Műveletigény: $O(n^2)$, $O(n)$ segédmemória használható.
- ❖ Definíció: Valamely $G=(V,E)$ irányítatlan gráf komplementer gráfja az a gráf, amelynek csúcshalmaza megegyezik a G gráf csúcshalmazával, az élhalmza pedig a G gráf élhalmazának a komplementer halmaza (a teljes gráf élhalmazára, mint alaphalmazra nézve).
- ❖ Megjegyzés: Hurokélt nem tartalmaznak a gráfok, ügyeljünk rá, hogy a komplementer gráfba se kerüljön be hurokél.

Megoldás ötlete

- ❖ $A[i]$ ($1 \leq i \leq n$) éllistákat bejárva, egy sz $[1..n]$ segéd tömbbe a k -dik helyre 1-et írunk, ha i csúcsnak van k szomszédja (azaz (i, k) él van a gráfban), és 0-át, ha nincs.
- ❖ Ezt a segéd tömböt felhasználva könnyen előállítható a komplementer gráf i csúcsának éllistája: azokat az éleket kell felvenni, ahol sz $[i]=0$.
- ❖ Ügyelni kell két dologra: a kapott $AK[i]$ éllista csúcs szerint rendezve legyen, valamint, hogy hurokélt ne hozzunk létre!

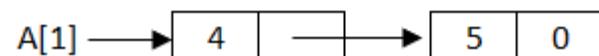

Komplementer gráfban az 1-es csúcs éleinek létrehozása:

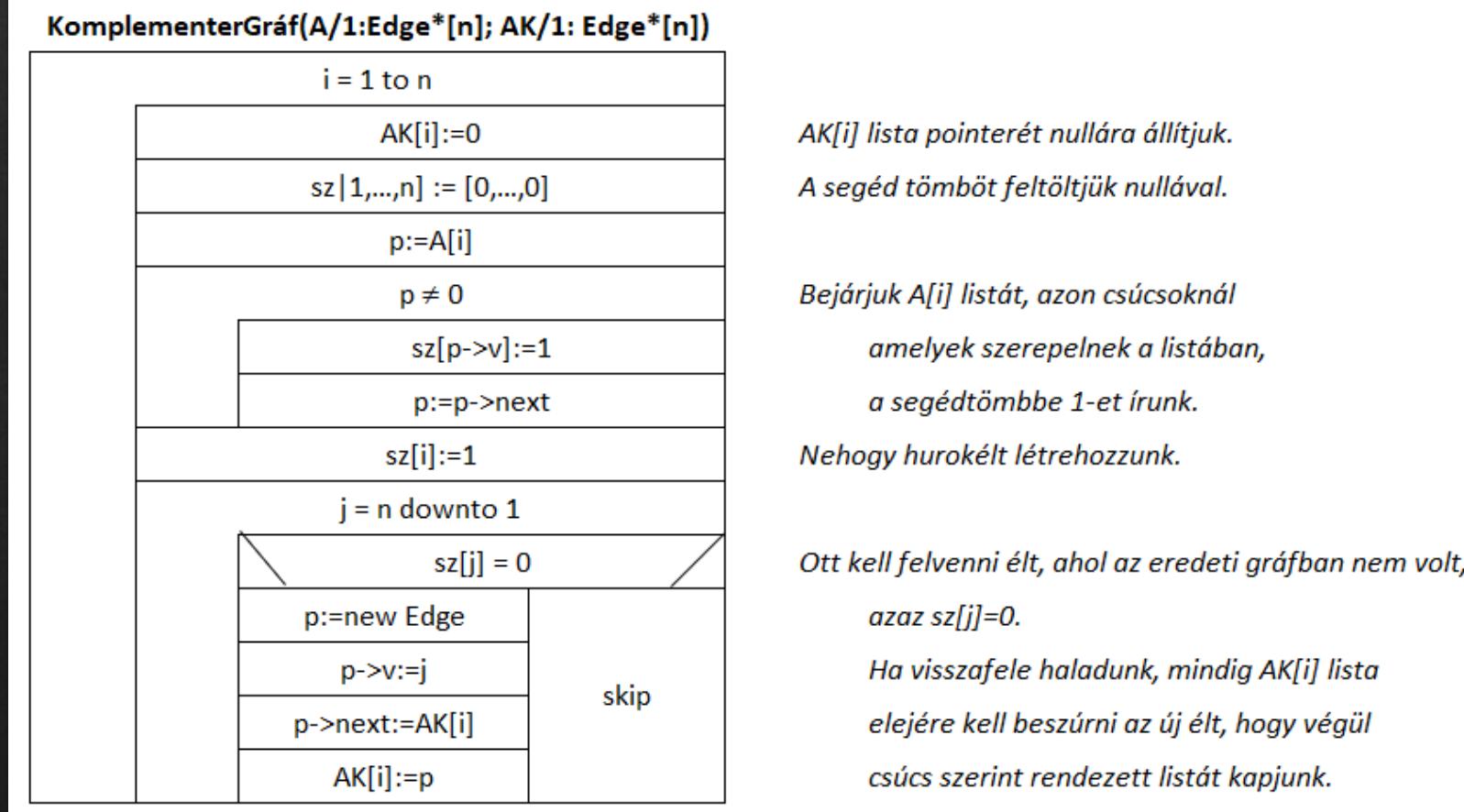
Segéd tömb feltöltése:

	1	2	3	4	5
sz:	0	1	1	0	0

Ahol nulla van, ott kell élt felvenni, kivéve a hurok élt!
Hogy rendezett listát kapunk, a segéd tömb bejárása
n..1 irányú lesz.

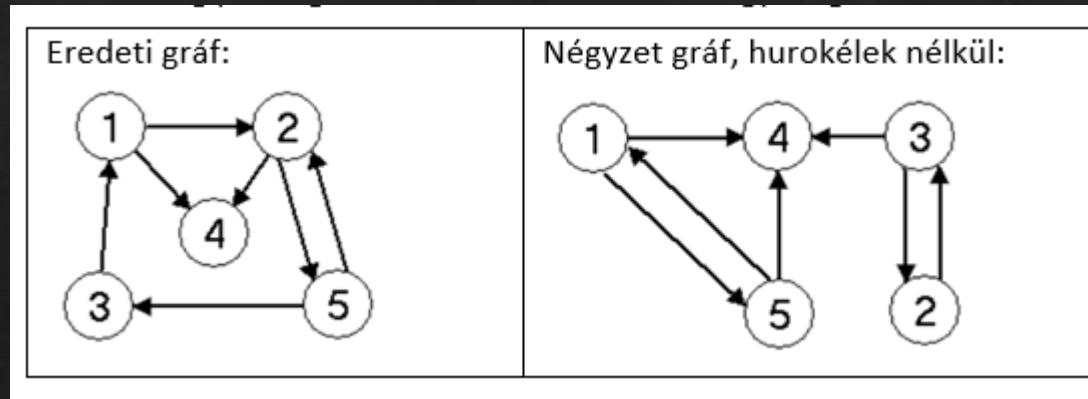

A megoldás struktogramja

Szorgalmi házi feladatok

- ❖ G^2 gráf előállítása szomszédossági listára
- ❖ Legyen $G=(V,E)$ egy irányított gráf. G^2 gráfnak nevezzük azt a $G^2=(V,E^2)$ gráfot, melynek csúcsai megegyeznek az G gráf csúcsaival, élei pedig a következők: $(u,v) \in E^2 \Leftrightarrow (u,w) \in E$ és $(w,v) \in E$. Azaz (u,v) éle a G^2 gráfnak pontosan akkor, ha létezik u -ból v -be kettő hosszú út az eredeti gráfban. Ha hurokél keletkezne, azt ne ábrázoljuk a négyzet gráfban.
- ❖ G rát szomszédossági listával van ábrázolva, az A/1:Edge*[n] tömbben. Az éllisták csúcs szerint rendezettek. Készítsük el hasonló ábrázolásban a G^2 gráfot az A2 tömbben. Műveletigény: $O(n*m)$ ($|V|=n$, $|E|=m$)

Szorgalmi házi feladatok

- ❖ Abszolút nyelő csúcs keresése irányított gráfban.
- ❖ Legyen $G=(V,E)$ egy irányított gráf. Csúcsmátrixszal ábrázolva az A mátrixban. Határozzuk meg van-e abszolút nyelő csúcsa a gráfnak, ha van, adjuk is meg a csúcsot.
- ❖ A gráf u csúcsát abszolút nyelőnek nevezzük, ha az u csúcs befoka $n-1$, kifoka pedig 0. Azaz minden más csúcsból létezik u -ba mutató él, viszont u -ból nem indul ki egyetlen él sem.
- ❖ A feladat tehát a következő: egy olyan i indexű sort kell találni a mátrixban, hogy a sor csak nullát tartalmaz, de ugyanakkor az i -dik oszlop a főátlót kivéve csupa 1-est tartalmaz.
- ❖ Könnyű találni $O(n^2)$ műveletigényű algoritmust: keresünk egy csupa nulla sort (ez $O(n^2)$, ha találtunk, ellenőrizzük a megfelelő oszlopot, hogy a főátlót kivéve csupa egyes-e, ez $O(n)$, összességében $O(n^2)$).
- ❖ Oldjuk meg $O(n)$ műveletigénnyel!